

API FÅR DINE SLAGTEKALVE VAND NOK?

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Tilstrækkeligt med vand af god kvalitet er vigtigt for slagtekalvens velfærd, foder-optagelse og tilvækst. Læs her hvordan du sikrer optimal vandforsyning.

Af Mogens Vestergaard, SEGES og Aarhus Universitet og Margit Bak Jensen, Aarhus Universitet

For at sikre dyrenes behov og opretholde en god dyrevelfærd er det vigtigt, at kalve helt fra mælkeperioden og frem til slagting tilbydes vand af god kvalitet på en måde, så der er nem adgang og en god stabil vandforsyning.

VAND ER NØDVENDIGT - OGSÅ FØR FRAVÆNNING

Som slagtekalveproducent ønsker man, at kalvene udvikles til drøvtyggere, der kan fravænnedes mælk ved 6-8 ugers alderen (f.eks. 70-75 kg). Hvis det skal lykkes, skal vandtildelingen være i orden fra start. Før fravænnelse kan vand tildeles via vandkop, fra spand eller i trug f.eks. to gange dagligt. Man skal sikre sig, at kalvene har vand hele tiden. I perioder med varmt vejr og ved tilfælde af diarré, bør kalve – også under to uger have permanent adgang til frisk vand.

Bruges der drikkekop, skal dens udformning være egnet til småkalve, dvs. med åben vandoverflade og en plade/ventil, der gør det nemt og naturligt for kalven at drikke. I alle tilfælde skal vandet være rent.

Vandbehovet i første leveuge er estimeret til 0,3-1 liter pr. dag, mens det i fjerde leveuge er estimeret til 2-3 liter pr. dag. På det tidspunkt er slagtekalven typisk ankommet til

slagtekalvebesætningen. Her er det vigtigt at tjekke, om kalvene æder den forventede mængde kraftfoder ud fra det mælkeniveau (fx 5-7 liter mælkeerstatning pr. dag), som kalven er på. En succesfuld fravænning og god tilvækst efterfølgende grundlægges i denne periode. Og kalvene kan kun æde kraftfoder, hvis de også drikker vand.

VANDBEHOVET EFTER FRAVÆNNING OG FREM TIL SLAGTNING

Ved fravænningsens begyndelse stiger vandbehovet til 4-5 liter i nedtrappingsperioden og til 8-12 liter pr. dag efter fravænning. Fra fravænning og frem er forholdet mellem vandindtaget og tørstofoptagelsen meget tæt på 4:1. Hvis kalven skal vokse 1.000 g pr. dag eller mere i ugerne efter fravænning, skal den æde 2-2,5 kg kraftfoder (og ca. 100 g hør/halm/fuldfoder), så derfor vil den mindst skulle drikke 8-10 liter vand pr. dag.

Kalve på 3-6 måneder vil typisk drikke 15-20 liter vand pr. dag. Slagtekalve på 250 til 400 kg vil drikke 25-40 liter pr. dag og tungere slagtekalve kan drikke op til 55 liter pr. dag.

FORHOLD DER ØGER VANDBEHOVET

Ovenstående gælder for kalve i tempereret klima. Ved høje temperaturer, kan vandoptagelsen øges væsentligt. De forhold, der kan påvirke vandoptagelsen i opadgående retning er en høj omgivende temperatur, restriktiv fodring med energi, og hvis vandet tilbydes lunkent frem for koldt. Det skal også bemærkes, at der er stor individuel variation i vandoptagelsen. Endeligt er det vigtigt at være opmærksom på, at selvom den gennemsnitlige vandoptagelse for en given kalv fx er 15 liter pr. dag, så kan den samme kalv godt drikke op til 30 liter pr. dag på en vilkårlig dag.

TJEK VANDETS KVALITET OG FORSYNINGEN

Vand er vigtigt for slagtekalve. Er man i tvivl om vandets kvalitet, så få det tjekket. Er der problemer med vandforsyningen til slagtekalvene, fx for lavt vandtryk, kan det være en medvirkende årsag til lavere foderoptagelse og tilvækst hos kalvene. Husk på, at hvis kalven skal æde 8 kg kraftfoder (=7 kg tørstof) vil den have brug for ca. 30 liter vand pr. dag. Vi ved desværre ikke præcist, hvor mange drikkekopper og/eller trug, der er nødvendige for at optimere vandforsyningen i en sti/boks med slagtekalve, så alle slagtekalve får drukket vand nok. Men der er god erfaring med at have en ekstra drikkekop i stien/boksen, udover dem der findes omkring foderbordet/foderautomaten.

Artiklen bygger på uddrag af et review, der i foråret 2018 er udarbejdet af Aarhus Universitet til Miljø- og fødevareministeriet.

Læs mere i artiklen [Vandbehov og vandoptagelse hos slagtekalve og ungtyre](#)

© 2021 - SEGES Projektsitet